

Utfordringer for folkehelsa – en samfunns- økonomisk vurdering av tiltak mot MRSA

Petter Elstrøm, Folkehelseinstituttet og Carl Andreas Grøntvedt, Veterinærinstituttet
petter.elstrom@fhi.no, carl-andreas.grontvedt@vetinst.no

Staphylococcus aureus er en vanlig forekommende bakterie på hud og slimhinner hos både mennesker og en rekke dyrearter. Hos mennesker kan bakterien forårsake ulike typer infeksjon fra overfladiske hudinfeksjoner til alvorlige systemiske infeksjoner (Lowdy 1998). Sykdom eller behandling som svekker pasienters forsvar mot infeksjoner medvirker til at *S. aureus* er en av de hyppigst påviste årsakene til infeksjoner i sykehus (Lowy 1998).

Meticillinresistente *S. aureus* (MRSA) er resistente mot penicilliner og karbapenemer, samt de fleste cefalosporiner. MRSA kan i tillegg være resistente mot andre antibiotika-klasser. Bakterienes resistens mot antibiotika hindrer effektiv behandling av infeksjoner og øker dermed risikoen for alvorlig sykdom og død, samt bidrar til lengre sykdomsvarighet og økte kostnader (Cosgrove *et al.* 2005).

Enkelte MRSA-stammer kan spres i husdyrbesetninger og kan smitte fra dyr til mennesker (Broens *et al.* 2011, Larsen *et al.* 2015, van Cleef *et al.* 2011). Spredning i dyrebesetninger medfører at personer i direkte kontakt med dyra blir jevnlig eksponert for MRSA og kan gi videre spredning til befolkning i nærområdene. Kunnskapen om konsekvensene av LA-MRSA har ført til en økt bevissthet om at husdyrassosiert MRSA (LA-MRSA) er et folkehelseproblem, og at mulighetene for å begrense problemet ligger i en helhetlig («én-helse») tilnærming med tiltak mot spredning både i landbruket og i helse-tjenester til befolkningen.

Norge har en nasjonal strategi om å holde landets svinebesetninger fri for MRSA og med det hindre spredning av MRSA fra dyr til svinearbeidere og øvrig befolkning. Strategien omfatter en aktiv overvåking av MRSA i landets svinebesetninger og aktive tiltak for å fjerne MRSA hos dyr, personer og bygninger dersom bakteriene påvises i en besetning.

I vårt innlegg vil vi gi en oversikt over forekomst av husdyrassosiert MRSA (LA-MRSA) i svinebesetninger og hos personer i Norge, gå igjennom resultater av studier på LA-MRSA i Norge og gi en status for erfaringer så langt med gjennomføringen av den nasjonale strategien.

Referanser

- Lowy FD. 1998. *Staphylococcus aureus* infections. *N Engl J Med.* 339(8): 520–32.
- Cosgrove SE, Qi Y, Kaye KS, Harbarth S, Karchmer AW, Carmeli Y. The impact of methicillin resistance in *Staphylococcus aureus* bacteremia on patient outcomes: mortality, length of stay, and hospital charges. *Infect Control Hosp Epidemiol* 2005; 26(2): 166–74.
- Broens EM, Graat EA, Van der Wolf PJ, Van de Giessen AW, De Jong MC. Prevalence and risk factor analysis of livestock associated MRSA-positive pig herds in The Netherlands. *Prev Vet Med* 2011; 102(1): 41–9.
- Larsen J, Petersen A, Sorum M, *et al.* Meticillin-resistant *Staphylococcus aureus* CC398 is an increasing cause of disease in people with no livestock contact in Denmark, 1999 to 2011. *Euro Surveill* 2015; 20(37): 17.
- van Cleef BA, Monnet DL, Voss A, *et al.* Livestock-associated methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* in humans, Europe. *Emerg Infect Dis* 2011; 17(3): 502–5.